

Het kind in beeld

Sandra Rijnaars-Hekel en Arie van der Meer

Brijder Verslavingszorg

Programma Verslaving en Ouderschap

18 oktober 2016

Parnassia Groep

Specialist in geestelijke gezondheid

11 vleugels
110 kamers
behandelruimten

Ouder & Kind
11 kamers
1 woonkamer

Het kind in beeld

- Een kind heeft verhoogd risico op het ontwikkelen van psychische en/of psychiatrische problemen
- Hanteren van inadequate opvoedingsstrategieën is een belangrijke risicofactor voor het psychosociaal functioneren van het kind
- Inschatting maken van welzijn en ontwikkeling kind

Kind-Check

- Richt zich op professionals met volwassen cliënten
- Professionals die zich zorgen maken op basis van oudersignalen terwijl er geen kindsignalen zijn
- Ook voor zwangere vrouwen
- “Eerste” stap in de meldcode

MELDCODE

Vijfstappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het ondersteunt professionals bij het omgaan met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Meldcode is geen meldplicht

VORMEN VAN GEWELD

Kindermishandeling,
ouderenmishandeling,
huwelijksdwang,
vrouwenbesnijdenis,
seksueel geweld,
partner/relatie geweld,
eengerelateerd geweld,
oudergeweld.

DE VIJF STAPPEN IN HET KORT:

Stap 1: het in kaart brengen van de signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 2: collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het steunpunt huiselijk geweld, het advies- en meldpunt kindermishandeling of een deskundige op het gebied van letselduiding

Stap 3: een gesprek met de cliënt

Stap 4: het wegen van de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd raadplegen van Veilig Thuis

Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden

5 stappen van de meldcode

Tips
&
Trucs

- Wees transparant naar je cliënt
- Zoek aansluiting bij de cliënt
- Veroordeel niet
- Leg de regie bij de cliënt
- Bespreek ook wat goed gaat
- Durf te vragen
- Maak verschil tussen feiten en gevoel
- Leg de stappen die je neemt vast.
- Spreek met elkaar af wie waar verantwoordelijk voor is

Valkuilen

- Direct zorgen uiten of vragen naar het kind
- Oordelen over de situatie
- Het negeren van ouder/kindsignalen
- Praten over de cliënt i.p.v. praten met de cliënt
- Niemand neemt de verantwoordelijkheid
- Delen van informatie met derden

Wat is PVO

- Het ambulante Programma Verslaving en Ouderschap (PVO) als onderdeel van de Ouder & Kind afdeling
- Alle afdelingen van Brijder in Zuid-Holland hebben een Ouder & Kind medewerker toegevoegd aan het team
- Aan alle cliënten die ook ouder zijn, wordt een consult/ assessment-gesprek aangeboden
- Uitgaan van goed genoeg ouderschap

Hoe ziet een PVO consult eruit?

- Gezinsinventarisatie
- Risicofactoren vs. beschermende factoren
- Hebben ouders zicht op de effecten van middelengebruik op ouderschap, opvoeding en omgeving?
- Hulpvragen binnen het gezin?
- Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ)
- Is er ondersteuning nodig?

Hoe ga je in gesprek over de thuissituatie?

- Motiverende gespreksvoering
  - Open vragen
  - Reflectief luisteren
  - Samenvatten
  - Aansluiting vinden bij de cliënt!
- Aandacht voor de relatie
- Transparantie: jouw rol, doel van het gesprek, aandachtspunten, vervolg

Tips
&
Trucs

- Hoe ervaar jij jouw rol als vader of moeder?
- Wat is jouw kracht? Wat gaat goed?
- Vragen naar wat voor de cliënt belangrijk is
- Aandacht voor de lijdensdruk: “Opvoeden is al lastig, al helemaal als je niet lekker in je vel zit”.

Tips
&
Trucs

- Eventuele partner dan wel steunend contact erbij betrekken.
- Kind/gezin is vaak de motivator! Gebruik dit!
- Neem een ondersteunende rol in naar de cliënt: niet (ver)oordelend of controlerend. Benoem dit.

Valkuilen

- Direct zorgen uiten of vragen naar het kind
- “Ja maar...” oftewel “Nee” (van beide kanten)
- Verliezen van de aansluiting
- Vermijding
  - Cliënt praat over alles en iedereen behalve over zichzelf en de gezinssituatie
  - Of cliënt praat enkel over eigen klachten

Op de werkvloer

- Het moet normaal worden om over het kind te praten. Vanaf het begin: bij intake/aanmelding
- Kind-check
- Bij weigering: zo laagdrempelig mogelijk contact zoeken. Bv aansluiten bij een gesprek met behandelaar of huisbezoek

Samenwerking

- Intern: collega's, tussen afdelingen, systeemtherapeut
- Extern: Jeugdbescherming, scholen, ziekenhuizen, maatschappelijk werk, consultatiebureaus, GGZ-instellingen
- Belangrijk hierin: transparantie naar cliënt toe.

Mogelijke interventies

- 1) Er is niets nodig
- 2) Ouderschapsondersteuning of minimale interventie
- 3) Verwijzing
  - KOPP/KVO
  - Jutters (GGZ jeugd)
  - Centrum voor Jeugd en Gezin
  - Stelsysteem/relatietherapie

Wat doet PVO nog meer

- Consultatie collega's
- Ondersteuning bij contacten met Jeugdbescherming, Veilig Thuis, Centrum Jeugd en Gezin
- Waar nodig huisbezoek

SAMENGEVAT

- Combineer oudersignalen met kindsignalen
- Maak signalen bespreekbaar (met ouder en collega)
  - Wees transparant

Einde van de presentatie

GEBRUIKTE LITERatuur:

- Minimale interventie PVO/ Richtlijnen assessment protectieve- en risicofactoren in het gezin Brijder Verslavingszorg, 2006
Auteur: Maarten Merckx
- Kwaliteitsdocument Meldcode kindermishandeling huiselijk geweld Brijder
- Meldcode huiselijk geweld/ kindermishandeling Rijksoverheid, Nederland
- augeo (wet meldcode)